

Trondheim kommune
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM

Deres ref

Vår ref
25/1979-

Dato
2. september 2025

Søknad om tilskudd til sikringstiltak ved Hangerslettvegen 483 m.fl. i Trondheim kommune - klagesak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) avsto i vedtak av 15. juli 2025 Trondheim kommunes søknad om hastetilskudd til sikringstiltak ved Hangerslettvegen 483 m.fl. Trondheim kommune påklaget avslaget i brev av 16. juli 2025. NVE fant ikke at klagen ga grunn til å endre vedtaket, og har i brev av 1. august 2025 oversendt saken til departementet for klagebehandling.

1. Bakgrunn

Skipet NCL Salten grunnstøtte på Byneset 22. mai 2025. Ifølge fagkyndig vurdering vedlagt søknaden om tilskudd, forårsaket grunnstøtingen et leirskred som i ettertid har utviklet seg innover land på dyrka mark og mot bolighus. Beboerne i bolighusene er evakuert, og fagkyndig har på vegne av kommunen vurdert at det ikke er tilrådelig med tilbakeflytting før området er sikret.

Trondheim kommune har søkt om tilskudd til sikringstiltak av tre boenheter (to boliger). Sikring av kommunal vannledning, hoved-fiberkabel og dyrka mark inngår i søknadsbeløpet. Disse ligger mellom boligene og den nåværende skredkanten. Kostnader for tilstandsvurdering og istandsetting av kommunal vannledning er ikke inkludert i søknadsbeløpet.

NVE avsto søknaden begrunnet med at denne typen hendelse ikke faller inn under tilskuddsordningen. NVE viste også til at det følger av Prop. 1 S (2024-2025) at søknader kan avslås dersom «flaum- eller skredfaren er ei følge av inngrep i terrenget eller andre tiltak som kommunen eller ein annan part har ansvaret for».

2. Klagen

Trondheim kommunen anfører i klagen at NVE har lagt til grunn feil post og kriterier i statsbudsjettet. Kommunen mener søknaden skulle vært behandlet på grunnlag av statsbudsjettet kapittel 1820, post 61 om krise- og hastetiltak, og ikke etter kapittel 1820, post 60 om tilskudd til utredning, planlegging eller gjennomføring av fysiske sikringstiltak mot flom og skred.

Videre mener kommunen at det ikke diskvalifiserer fra ordningen at det opprinnelige skredet ble utløst av grunnstøtingen. Kommunen mener også det er vanskelig å forstå grunnstøtingen som et tiltak, og stiller seg tvilende til at grunnstøtingen skal regnes som et inngrep i terrenget. Kommunen mener søknaden gjelder et sikringstiltak mot ytterligere skred som kan innvilges.

3. NVEs vurdering av klagen

NVE skriver i klageoversendelsen at det er uten betydning for avslaget om grunnlaget for søknaden faller inn under post 60 eller post 61. NVE vurderer at hendelsen som skyldes grunnstøtingen av skipet NCL Salten, ikke er en naturlig skredhendelse som faller inn under tilskuddsordningen. NVE mener hendelsen er forårsaket av et inngrep fra en tydelig tredjepart som selv må ta ansvar for konsekvensene av grunnstøtingen, og at innvilgelse av tilskudd vil kunne redusere tredjeparts erstatningsansvar. NVE mener dette er utenfor tilskuddsordningens formål, og at skredfare som skyldes inngrep i terrenget som tredjepart har et tydelig ansvar for derfor faller utenfor ordningen. NVE påpeker også at et terrenginngrep kan være tilsiktet eller utilsiktet.

NVE viser for øvrig til at tilskuddsordningen ikke er rettighetsbasert. Dersom departementet kommer til at sikringstiltak som en tredjepart er ansvarlig for faller innenfor ordningen, mener NVE det bør tas i betraktning i kost/nytte-vurderingen at det er en tredjepart som, etter NVEs vurdering, er nærmere til å bære kostnadene knyttet til nødvendige sikringstiltak.

4. Departementets vurdering

Rammene for tilskuddsordningen følger av forskrift om tilskudd til flom- og skredforebygging (forskrift om naturfaretilskudd). Det er også gitt føringer for ordningen i statsbudsjettet (Prop. 1 S (2024-2025)). I omtalen av post 61 som det er søkt etter, fremgår følgende i proposisjonen på side 83:

«Søknader skal prioriterast etter samfunnsøkonomisk nytteverdi opp mot kostnadene, slik at risikoen for liv, helse og vesentlege verdiar for samfunnet blir reduserte etter flaum- og skredhendingar. Alle tiltak som staten bidrar til å realisere, skal vurderast med sikte på ei best mogleg nasjonal prioritering innanfor den samla tilgjengelege budsjetttramma for krise- og hastetiltak. Om flaum- eller skredhendingar kjem som følge av inngrep i terrenget eller andre tiltak som kommunen eller ein annan part har ansvar for, kan søknader bli avslått eller kravet om distriktsandel aukast.»

Departementet er enig med NVE i at det som hovedregel er grunn til å avslå søknader om tilskudd der skred er utløst av inngrep i terrenget som en annen part har ansvaret for. Departementet mener likevel at slike tilfeller ikke er avskåret fra ordningen.

I den geotekniske rapporten som er vedlagt søknaden, er grunnstøtingen angitt som årsaken til skredet langs strandlinjen og skredet innover land. Det fremgår av rapporten at det må utføres sikring av skredområdet.

Departementet forstår det slik at NVE er enig i denne vurderingen, og departementet legger dette til grunn. NVE har i klageoversendelsen påpekt at det må tas i betraktning i kost/nyttevurderingen at det er en tredjepart som er nærmere til å bære kostnadene. Departementet er enig med NVE i at kostnader som kan dekkes av en tredjepart som regel ikke kan prioriteres innenfor tilskuddsordningen. Etter departementets oppfatning er denne saken imidlertid særlig spesiell.

Skipet seiler under kypriotisk flagg, rederiet er et selskap fra Litauen og skipet var befraktet av et norsk selskap. Departementet har merket seg at rederiets advokat har uttalt til media at rederiet ikke ønsker å kommentere om de har et ansvar i saken.¹ Etter departementets oppfatning setter dette de berørte som er evakuert på grunn av faren for nye skred, i en svært vanskelig situasjon. Skredet kan fortsatt utvikle seg videre innover land mot hovedvannledning og boligene og forårsake store materielle skader.

I en situasjon hvor det i praksis er svært krevende for grunneierne å inndrive et eventuelt erstatningskrav, samtidig som det haster med å få gjennomført sikringstiltak, mener departementet at dette kan ha betydning for vurderingen av om det bør gis tilskudd. Som departementet kommer nærmere tilbake til nedenfor, mener departementet et erstatningskrav bør forfølges selv om det gis tilskudd.

Det følger av forskrift om naturfaretilskudd § 10 annet ledd, at tilskuddet utbetales på grunnlag av tilsendt rapport om gjennomføringen og regnskap over medgåtte kostnader etter at tiltaket er fullført. Kommunen opplyser i søknaden at det kan være aktuelt å søke regress mot rederiet for å få dekket kommunens andel av kostnadene. Departementet mener kommunen raskt bør vurdere om det er mulig å få dekket alle kostnader forårsaket av grunnstøtingen. Departementet mener det kan tillegges vekt i vurderingen av om tilskudd bør gis, at det på denne måten er en mulighet for å få tilskuddet tilbakebetalt. Departementet presiserer at det ikke bør gis tilskudd etter ordningen i mer ordinære tilfeller der tredjeparter har et tydelig ansvar.

¹ <https://www.nrk.no/trondelag/er-redd-hoststormene-skall-ta-huset-pa-byneset-som-er-evakuert-etter-grunnstotingen-1.17515248>

Departementet har på denne bakgrunn etter en konkret, helhetlig vurdering funnet grunn til å gi tilskudd i denne saken. Det er søkt om tilskudd på 90 prosent av et beløp på 8 mill. kroner.

I vurderingen av om det skal gis tilskudd til hele det omsøkte beløpet, legger departementet vekt på at det ligger kommunal infrastruktur i form av en hovedvannledning på nedsiden av de evakuerte husene. Departementet mener det derfor er naturlig at også kommunen bidrar til nødvendige sikringstiltak for den kommunale infrastrukturen. Kommuner har, som eiere av kommunale vann- og avløpsanlegg, et ansvar for at vann- og avløpstjenesten til abonnentene fungerer. Kommunen opplyser også i søknadsdokumentene at sikring/reparasjon av den kommunale vannledningen kan dekkes via vann- og avløpsavgiften.

NVEs tilskuddsordning dekker ikke administrasjonskostnader eller tilsyn, drift og vedlikehold av det ferdige sikringstiltaket. Av totalbeløpet på 8 mill. kroner inngår det kostnader til prosjektledelse på 650 000 kroner og tilstandskontroll ett år etter bygging på 80 000 kroner. Disse kostnadene dekkes ikke, og departementet har derfor tatt utgangspunkt i en totalkostnad på 7,270 mill. kroner for beregning av kommunens andel av utgiftene. Siden tiltaket vil sikre både kommunal infrastruktur og bolighus, mener departementet det er grunn til å sette en høyere distriktsandel i denne saken. Etter en skjønnsmessig helhetsvurdering gir departementet derfor tilskudd til 50 prosent av totalkostnadene, oppad begrenset til 3 635 000 kroner (50 prosent av 7 270 000 kroner).

Som nevnt ovenfor, mener departementet at det må undersøkes om det kan fremmes krav mot den ansvarlige for grunnstøtingen. Det er derfor et vilkår for tilskuddet at kommunen undersøker muligheten for å få dekket eller tilbakebetalt de totale kostnadene ved sikringstiltaket fra den ansvarlige. I tillegg til at kommunen potensielt kan ha et eget erstatningskrav på grunn av sikring av kommunal infrastruktur, skal muligheten for å overta et eventuelt erstatningskrav fra de berørte grunneierne vurderes.

Dersom kommunen får tilbakebetalt hele eller deler av kostnadene for sikringstiltaket, skal en forholdsmessig andel av NVEs tilskudd tilbakebetales til NVE. Dersom kommunen får kostnader dekket før tilskuddet er utbetalt, bortfaller en forholdsmessig andel av tilskuddet.

5. Konklusjon

Klagen fra Trondheim kommune tas delvis til følge. Det gis tilskudd oppad begrenset til 3 635 000 kroner.

Det settes som vilkår for tilskuddet at kommunen vurderer og eventuelt forfølger et erstatningskrav mot den ansvarlige for grunnstøtingen.

Departementets vedtak kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd, første punktum.

Med hilsen

Lars Christian Sæther (e.f.)
ekspedisjonssjef

Carl Fredrik Ekeberg
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges vassdrags- og energidirektorat